



EUROPEAN COMMISSION

DIRECTORATE-GENERAL MIGRATION AND HOME AFFAIRS



**Evropski projekt  
MATES**  
**Večagencijske izhodne  
strategije radikalizirano  
mladino**  
**GENERALNI DIREKTORAT ZA MIGRACIJE  
IN NOTRANJE ZADEV**  
**SKLAD ZA NOTRANJO VARNOST - POLICIJA**  
**(2014-2020)**

RAZPIS ZA ZBIRANJE PREDLOGOV 2015 – HOME/2015/ISFP/AG/LETX/8772

## Smernice za usposabljanje za pravosodnega izvršilnega osebja

### 1. PREGLED: Projekt MATES

Evropa se sooča z enim najzahtevnejših izzivov zaradi potrebe po premagovanju radikalizacije in terorizma: naraščajoče števila marginalizirane mladine, z in brez migrantskega ozadja, je vse bolj usmerjeno in občutljivo na terorističen govor in ideologijo, ki so hkrati izpostavljeni tveganju učinkovitega novačenja. Poleg preventivnih in obveščevalnih aktivnosti, ki so usmerjene na aretacije in zapiranje, obstaja tudi naraščajoča potreba za bolj učinkovito in implementirano ponovno usposabljanje za vključene v programe, tako za tiste v zaporu kot za tiste na pogojnem izpustu. Na žalost pa program preusposabljanja ne izgledajo učinkoviti pri zagotavljanju pozitivne socialne reintegracije za to mladino. Neuspeh pri reintegracije radikalizirane mladine ne izpostavlja tveganja za ponovno novačenje le pri mladini, ampak tudi zmanjšuje učinkovitost celotnega preventivnega



sistema, saj dokazuje nesposobnost zagotavljanja sodelovanja mladine in identifikacije rekrutov ter omogočanju temeljni vložek za odziv na radikaliziran govor in strategije.

V skladu z zadnjo revidirano strategijo EU za boj proti radikalizaciji in novačenju za terorizem ("Revised EU Strategy for Combating Radicalization and Recruitment to Terrorism", Svet Komisije, 19. maj 2014) in priročnik OSCE 2014 ("*Preventing Terrorism and Countering Violent Extremism and Radicalization that Leads to Terrorism: A Community-Policing Approach*"), se je projekt MATES odzval na potrebo po izboljšanju učinkovitosti sistema preusposabljanja tako, da je razvil skupen kurikulum/orodja za usposabljanje, ki obsega na znanosti bazirano učno gradivo, ki zajema izhodne strategije in programe de sensibilizacije.

V želji, da bi dosegli zgoraj omenjeno, je MATE razvil večagencijski in multidisciplinarni pristop, ki združuje psihološke, pravne, kriminološke in sociološke spretnosti, ki omogočajo strokovnjakom različnih področji, da se na temelju koherentne kohezije, naučijo skupnega delovanja. To pomeni izboljšanje možnosti za popolno integracijo radikalizirane mladine v družbi. Poleg spodbujanja socialne integracija mladine s terorističnem ozadje, je program oblikovan tudi za zmanjšanje tveganja ponovnega novačenja mladine za teroristične aktivnosti kot način za preprečitev, da bi ljudje postali teroristi oz. da bi podpirali terorizem.

Kurikulum je namenjen strokovnjakom, da bi razumeli ključna vprašanja, ki se nanašajo na kulturna, verna ali druga ideološka vprašanja. Omogoča jim tudi znanje, potrebno za boljše razumevanje glede naslavljanja problema islamske radikalizacije med mladimi na pogojnem izpusti preko sprejetja večagencijskega pristopa.

Smernice omogočajo pregled gradiva za usposabljanje, ki predlaga odločitve o uporabi skupnega kurikulumu, ki je bil razvit kot del projekta MATES.

## 2. Razvoj gradiva za usposabljanje

MATES vključuje vrsto aktivnosti, ki so bile oblikovane za namen razvoja ključnega rezultata projekta, to je skupni kurikulum. Projekt je med tem tudi omogočal razvoj in/ali krepitvi večagencijskega sodelovanje na več področjih med uradniki za pogojni izpust in drugimi pomembnimi strokovnjaki ter člani skupnosti (npr. skupine civilne družbe), ki delajo z mladimi storilci kaznivih dejanj z namenom, da preprečijo islamsko radikalizacijo mladine in podpirajo umik in/ali deradikalizacijo.

Projektne aktivnosti obsegajo lokalne mreže, razvoj skupnega kurikulumu/orodij za usposabljanja, orodij za testiranje in transnacionalno potrjevanje in diseminacijo. Aktivnosti, ki so bile namenjene podpori pri razvoju orodij, vključujejo:

- transnacionalno izmenjavo dobrih praks;
- pregled literature "state of the art", vključujoč nacionalno literature in literature EU;
- vključitev tožilcev, strokovnjakov obveščevalne službe in druge deležnike, da bi raziskali obstoječe znanje in stroke;



- zbirka informacij o specifičnih potrebah po usposabljanju uradnikov za pogojni izpust, neposrednih strokovnjakov, predstavnikov islamskih skupnosti in predstavnikov drugih skupnosti ter mladino na pogojnem izpustu;
- zbirko življenjskih zgodb ljudi, ki so se priključili radikalnemu islamu za razvoj protidiskurzov.

Te aktivnosti, ki so bile izvedene v sodelovanju s partnerji, so vodile do kooperativnega razvoja skupnega kurikuluma/orodij (Sekcija 3.b spodaj), h kateremu so doprinesli vsi partnerji, ki so tudi sodelovali s strokovnjaki. Kurikulum je bil testiran z ustreznimi strokovnjaki v vsaki partnerski državi, kot tudi s CEPOL v Rimu. Povratne informacije teh usposabljanj so vodile do nadaljnjih sprememb in oblikovanju končnega skupnega kurikuluma, ki je sedaj dostopen za uporabo med državami članicami EU.

Razvoj kurikuluma je zahteval, da se partnerstvo znotraj projekta sooči s številnimi izzivi (Sekcija 2.a spodaj), posvetuje z eksperti na področju islama in razvije gradivo za usposabljanje, ki ne omogoča interpretativnega odziva, ampak stremi k spodbujanju in kulturni argumentaciji, ki upošteva bogastvo islama v smislu zapisov, slik, terminologije in vsebine.

### 3. Gradivo za usposabljanje

a) Cilji in izzivi, ki so se pojavili med oblikovanjem kurikuluma

#### *Cilji*

Cilj programa MATES je boj proti radikalizaciji in terorizmu na podlagi pregleda zakonodajnega sistema kot odprtega večakterskega konteksta, ki se je sposoben odpreti za sodelovanje z drugimi akterji civilne družbe, vključno z zmernim islamom. To vključuje razvoj gradiva za usposabljanje večagencijskega, multistrokovnega sodelovanja med strokovnjaki, ki delajo z radikalizirano mladino, ki je ali v zaporu ali na pogojnem izpustu. Gradivo za usposabljanje vključuje izhodne strategije, programe umika, večaktersko sodelovanje in protidiskurze.

MATES je še posebej želel zagotoviti zakonodajnim strokovnjakom in drugim strokovnjakom, ki delajo z mladimi storilci kaznivih dejanj na pogojnem izpustu ali v skupnosti, možnost, da bi:

- Sodelovali pri razvoji rehabilitacijskih programov glede na večagencijski pristop;
- Sodelovali z lokalnimi skupnostmi, ki bi zagotovile uspeh programa in reintegracijo radikalizirane mladine;
- Desenzibilizirali radikalizirano mladino preko uporabe protidiskurzov in podprli njihovo družbeno reintegracijo;
- Pomagali pri preprečitvi tveganje za priključitev mladih v teroristične skušine;
- Nadzirali spletne aktivnost.



## Izzivi

Glavni izzivi, ki so se pojavili, se nanašajo na izbiro osredotočanja na islamsko radikalizacijo, na podlagi katere so se pojavili trije glavni izzivi:

- Pogled, da so druga radikala gibanja povzročila več težav za družbo na določenem področju/državi (npr. desničarski ekstremisti).
- Tveganje za naraščanje predsodkov ali označevanja z večjo pozornostjo temu vprašanju in osredotočanjem, še posebno, na muslimane.
- Dvomi o primernosti uporabe specializiranih pristopov (definiranih s kulturnimi ali verskimi karakteristikami) za intervencije znotraj zakonodajnega sistema.
- Dvomi o vključevanju v zmerni islam kot del preventivne mreže, ki izvirajo iz:
  - pomanjkanja dokazov, da imajo zmerni imami lažji dostop do radikaliziranih posameznikov,
  - težnje, da bi radikalizirani posamezniki videli zmerni islam kot sovražnika (potencialno tudi bolj kot neislamske posameznike),
  - procesov radikalizacije, kjer vera ne igra glavne vloge (radikalizirani mladi posamezniki imajo zelo površno znanje o islamu).
- Težave v zvezi z razvojem protidiskurzov zaradi skrbi, ki so povezane z:
  - vključevanja samega sebe v debato z zelo pomembnimi verskimi/teološkimi elementi in
  - več oblikami stiske, ki jo doživljajo mladi ljudje in katere so jih vodile do tega, da se njihova radikalizacija ni nujno ujela oz. odzvala skupnemu pristopu, ki se obširno osredotoča na ideološka vprašanja.
- Težave pri obravnavanju pojmov/slik, ki so povezani z islamom, označevanje (zlasti salafijev in gibanja *wahabiti*) in vsebine, ki bi lahko omogočale, da bi sufizem postalo vodilo za vrednote zmernega islama.

## 4. Skupni kurikulum

Namen skupnega kurikulumuma je razvoj programa in modulov evropske dimenzije. Razvoj kurikulumuma je označujejo naslednji koraki: Analiza potreb usposabljanja; oblikovanje ciljev; izbor in organizacija vsebine; izbira in organizacije izkušenj učenja in določitev postopkov ocenjevanja.



Skupni kurikulum projekta MATES predstavlja splošni okvir ter je namenjen uradnikom za pogojni izpust in drugim neposredno vpletenih strokovnjakov, ki delajo v skupnosti z mladimi storilci kaznivih dejanj.

## 5. Teme didaktičnih enot in struktura programa

Skupni kurikulum obsega pet didaktičnih enot, med katerimi vsaka od njih obravnava drugačno interesno področje in lahko služi ko samostojna enota, četudi so bile enote medsebojno oblikovane tako, da vsaka enota predstavlja ozadje in druge informacije za lažje razumevanje enot, ki si sledijo. Enote obsegajo:

- Enota 1: Izhodne strategije – Poti iz radikalizacije
- Enota 2: Večagencijski pristop – Koordinirane strategije za umik med pogojnim izpustom
- Enota 3: Etična vprašanja – Strokovna etika in program deradikalizacije
- Enota 4: Boj proti nasilnemu ekstremizmu – Primer džihadistične radikalizacije
- Enota 5: Profiliranje mladih džihadistov

Vsaka didaktična enota obsega pregled, poglavja (glej spodaj) z povzetkom, ki za vsako poglavje vključuje vprašanja za razmislek. Enote se zaključijo s serijo vprašanj za razmislek in referencami.

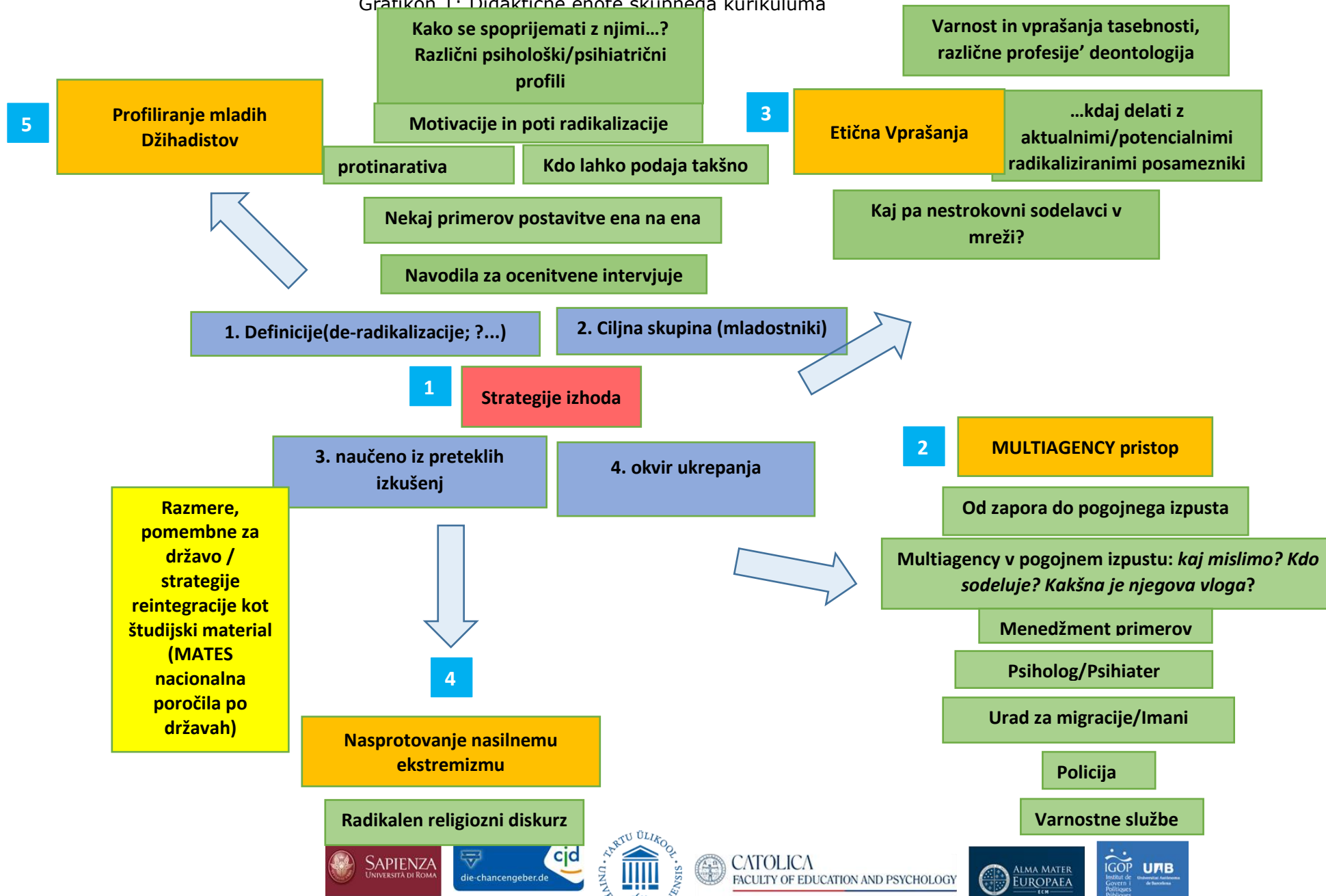
Konkretnije, enote naslavlajo naslednje naslove:

- Enota 1: Izhodne strategije – Poti iz radikalizacije diskutira o razlikah med program deradikalizacije in umika, aktualnih implementacijah različnih programov v EU in ponovitvi preprečevanja, socialni reintegraciji ter prosocialnem načinu življenja.
- Enota 2: Večagencijski pristop – Koordinirane strategije za umik med pogojnim izpustom pokriva scenarije, ki se nanašajo na zapor in pogojni izpust, ključne elemente večagencijskega sodelovanja ter večagencijski pristop za deradikalizacijo posameznikov na pogojnem izpustu.
- Enota 3: Etična vprašanja – Strokovna etika in program deradikalizacije pokrivajo potrebo po etičnem pristopu deradikalizacije, harmonizacijo med pravico do zasebnosti in potrebami varnosti javnosti, harmonizaciji etičnih pravil z aktivnostmi deradikalizacije in kako ne prekiniti odnosa, ki temelji na zaupanju.
- Enota 4: Boj proti nasilnemu ekstremizmu – Primer džihadistične radikalizacije vključuje pet sekcij, in sicer islamski radikalizem in njegova zgodba, teroristična zgodba, mediji, ki širijo teroristično vsebino, propaganda ključnega človeka in navdihujočih osebnosti ter gibanje zmerne reforme.
- Enota 5: Profiliranje mladega džihadista je dodatna enota, ki pokriva vprašanja spola in rase, psihopatologije in osebnosti, potek radikalizacije in podrobne dvostranske strategije.

- Enote 1 do 4 so dosegljive v jezikih vseh partnerjev (italijanski, nemški, estonski, slovenski, portugalski, španski) ter v angleškem jeziku z izjemo Enote 5 – Psihološko profiliranje, ki je na voljo le v angleškem jeziku in predstavlja dodatno enoto za tiste, ki so zainteresirani za nadaljnje raziskovanje gradiva.



Grafikon 1: Didaktične enote skupnega kurikuluma



Kanali propagande

Preprečevanje radikalnega religijskega  
diskurza

družina

Etc. Etc.